

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 15C/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120205572
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7120205572.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX. X. XXXX, bytom C. XX, D., proti žalovaným: 1) Československá obchodná banka, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140, 2) EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, 3) AUKČNÁ SPOLOČNOSŤ s.r.o., Kopčianska 10, Bratislava, IČO: 46 141 341, zastúpená ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU – Marek Piršel s.r.o., Kopčianska 10, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a zmluvy o vykonaní dražby s príslušenstvom

rozhodol:

I. Konanie o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky **z a s t a v u j e**.

II. Žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby **z a m i e t a**.

III. Žalovaným v 1., 2. a 3. rade **p r i z n á v a** proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu na Okresný súd Košice I dňa 25. 3. 2020 domáhala proti žalovaným v 1., 2. a 3. rade určenia, že Zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade je neplatná, určenia, že Zmluva o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade je neplatná a náhrady trov konania. Podľa odôvodnenia žaloby, neodkladným opatrením sp. zn. 12C/5/2020 z 18. 2. 2020 vydaným Okresným súdom Košice I bola žalobkyňa zaviazaná, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti neodkladného opatrenia podala žalobu o neplatnosť zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade. Žalobkyňa dňa 2. 11. 2011 uzatvorila zmluvu o poskytnutí hypotekárneho úveru, na základe ktorej sa žalovaný v 1. rade zaviazal žalobkyni poskytnúť úver vo výške 49 790,- EUR, žalobkyňa sa zaviazala tento úver splatiť za podmienok uvedených v zmluve. Žalovaný tento úver poskytol žalobkyni za účelom kúpy nehnuteľnosti, a to konkrétne bytu č. XX, 8. poschodie na ulici C. XX, D., súp. č. XXXX na parcele č. 3683, zapísaný na LV č. XXXX, katastrálne územie E.. Po uzatvorení zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru bola medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade dňa 8. 11. 2011 uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, kde bolo zriadené záložné právo k uvedenej nehnuteľnosti na zabezpečenie pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí úveru. V zmysle zmluvy o poskytnutí úveru žalobkyni bola oznámením banky stanovená anuitná splátka úveru vo výške 263,04 EUR, a to počínajúc splátkou ku dňu 16. 1. 2012. Na základe tohto oznámenia žalobkyňa začala v pravidelných mesačných splátkach splácať uvedený úver. Žalobkyňa splácala splátky v pravidelných mesačných splátkach, pričom nemala žiadne pozdĺžnosti voči žalovanému v 1. rade. Dňa 19. 10. 2017 bolo žalobkyni doručené žalovaným v 1. rade oznámenie k zmluve o poskytnutí úveru na bývanie, v zmysle ktorého žalovaný v 1. rade v rámci prejavenej dôvery v jeho spoločnosti upravil žalobkyni výšku anuitnej splátky od 15.

11. 2017 na novú splátku úveru vo výške 186,39 EUR. Od 15. 11. 2017 začala žalobkyňa žalovanému v 1. rade v pravidelných mesačných platbách uhrádzať uvedenú sumu. V roku 2018 žalobkyňa musela opustiť Slovensko z dôvodu lepšej pracovnej ponuky v zahraničí. Žalobkyňa po obdržaní výzvy na úhradu dlžnej pohľadávky kontaktovala žalovaného v 1. rade a dohodla sa na dodatočnom splácaní dlžnej sumy. Následne na to dlžnú sumu zaplatila v rámci dohody so žalovaným v 1. rade. Žalobkyňa ďalej uhrádzala žalovanému v 1. rade pravidelne mesačné splátky v rámci zmluvy o poskytnutí úveru, ktorý tieto platby prijímal. Dňa 12. 8. 2019 žalobkyňi bolo žalovaným v 1. rade doručené oznámenie o postúpení pohľadávky, v ktorom bolo zároveň uvedené, že záväzok, ktorý mala žalobkyňa voči žalovanému v 1. rade, je možné uhradiť výlučne plnením žalovanému v 2. rade. Po obdržaní tohto oznámenia žalobkyňa kontaktovala žalovaného v 1. rade za účelom poskytnutia vysvetlenia a informácií, z akého dôvodu bol úver vyhlásený za splatný. Žalovaný v 1. rade odmietol komunikovať so žalobkyňou z dôvodu, že on voči nej už neviduje žiadne pohľadávky. Následne 21. 8. 2019 bolo žalobkyňi zo strany žalovaného v 2. rade doručené upozornenie pred realizáciou dobrovoľnej dražby. V rámci komunikácie medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade došlo k dohode, a to takej, že žalobkyňa je povinná splácať pohľadávku v mesačných splátkach vo výške 300,- EUR počnúc nasledujúcim mesiacom. Na základe dohody medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade začala žalobkyňa platiť mesačné splátky vo výške 300,- EUR, ktoré spláca do dnešného dňa v mesačných intervaloch. Dňa 21. 10. 2019 bola žalobkyňi doručená výzva od žalovaného v 3. rade, v zmysle ktorej jej oznámil, že na základe návrhu na vykonanie dražby uskutočneného žalovaným v 2. rade ju žalovaný v 3. rade vyzval, aby mu umožnila vykonanie obhliadky nehnuteľnosti. Dňa 21. 1. 2020 bolo žalobkyňi žalovaným v 3. rade doručené oznámenie o dražbe, v zmysle ktorého sa dozvedela, že uvedená nehnuteľnosť bude predaná v dobrovoľnej dražbe. Po obdržaní tohto oznámenia žalobkyňa kontaktovala žalovaného v 3. rade a požadovala vysvetlenie. Žalovaný v 3. rade jej uviedol, že ak zaplatí 17 000,- EUR jednorazovo, dražba sa nebude konať. Žalovaný v 2. rade odmieta komunikovať so žalobkyňou a v prípade, ak sa s ním spojí, tak zamestnanci žalovaného v 2. rade nevedia poskytnúť bližšie informácie k dražbe a dôvodom, prečo žalovaný v 2. rade podal návrh na výkon dražby. Podľa článku VI. bod 2 Zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru zo dňa 2. 11. 2011 mala žalobkyňa splácať úver mesačnými splátkami, splatnými vždy 15. dňa každého mesiaca. Od 15. 11. 2017 bola splátka úveru vo výške 186,39 EUR. Výpismi z účtu žalobkyňa preukázala, že zaplatila 2 458,38 EUR, čiže uhradila viac ako bol jej celkový dlh. Z toho by potom vyplývalo, že nebola splnená zákonná podmienka na postúpenie pohľadávky uvedená v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., čo má za následok, že postúpenie pohľadávky je neplatné. Zároveň má žalobkyňa za to, že podľa zákona o bankách č. 483/2001 Z. z. žalovaný v 1. rade nemohol platne postúpiť pohľadávku žalovanému v 2. rade, nakoľko v zákonom stanovenej lehote 90 dní žalobkyňa zaplatila dlžnú pohľadávku žalovanému v 1. rade, čo má za následok, že žalovaný v 2. rade sa nestal a nemohol stať záložným veriteľom. V zmysle tejto skutočnosti žalovaný v 2. rade nemohol podľa § 16 zákona o dobrovoľných dražbách č. 257/2002 Z. z. uzatvoriť zmluvu o vykonaní dražby so žalovaným v 3. rade.

2. Žalobkyňa k žalobe pripojila Zmluvu o poskytnutí úveru z 2. 11. 2011, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti z 8. 11. 2011, oznámenie banky k zmluve o poskytnutí úveru, oznámenie k zmluve o poskytnutí úveru, poslednú výzvu na úhradu pohľadávky zo dňa 23. 11. 2018, výpis z účtu o úhrade dlžnej čiastky, výpis z účtu žalobkyne (mesačné platby vo výške 300,- EUR poukazované žalovanému v 2. rade), oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 8. 8. 2019, výzvu žalovaného v 3. rade zo dňa 17. 10. 2019, oznámenie o dražbe zo dňa 17. 1. 2020, výpis z účtu žalobkyne za obdobie november 2018 až júl 2019.

3. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 26. 10. 2021 č. k. 15C/13/2020-214 žalobe vyhovel. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 26. 4. 2023 č. k. 6Co/77/2022-330 zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 22. 8. 2023 zotrvala na podanej žalobe v celom rozsahu.

5. Žalovaní v 1. a 2. rade na pojednávaní dňa 22. 8. 2023 poukázali na prekážku právoplatne rozhodnutej veci a neprípustnosť podanej žaloby. Z týchto dôvodov žiadali, aby súd konanie zastavil, resp. žalobu zamietol.

6. Súd zistil, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Banská Bystrica bol vydaný platobný rozkaz sp. zn. 1Up/1037/2021 zo dňa 24. 9. 2021, ktorý je právoplatný a vykonateľný, ktorým súd zaviazal žalobkyňu na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru reg. č. 215037 zo dňa 2. 11. 2011 voči žalovanému v 2. rade.

7. Súd opätovne právne posúdil vec nasledovne:

8. Podľa čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

9. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

10. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

11. Podľa § 268 písm. a) CSP platobný rozkaz nadobúda právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odporu.

12. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

13. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

14. Podľa § 153 ods. 1, 2, 3 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

15. Podľa § 215 ods. 1, 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

16. Právoplatné rozhodnutie súdu zakladá procesnú prekážku res iudicata pre nový návrh žalobkyne, ktorým sa žalobkyňa domáha za nezmenenej skutkovej situácie určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade. Vzhľadom na existenciu a záväznosť platobného rozkazu nie je možné potom, ako bolo právoplatne v súdnom konaní rozhodnuté o žalobe na plnenie, v rámci ktorého konania bola ako predbežná otázka posúdená platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok, z ktorej nárok vychádzal, domáhať sa v novom súdnom konaní určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, nakoľko by išlo o rozhodovanie o tej istej veci.

17. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci je neodstrániteľnou vadou konania, ktorú je súd povinný skúmať z úradnej povinnosti počas celého konania.

18. Na základe uvedených dôvodov a s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd konanie o vyslovenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok podľa ust. § 161 ods. 2 CSP zastavil.

19. Podľa § 137 písm. c) a d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

20. Žaloby na usporiadanie práv a povinností identifikujeme na základe ich právneho dôvodu. Z hmotného práva musí vyplývať, že súd má oprávnenie rozhodnúť, že existujúci právny vzťah medzi stranami modifikuje, teda mení jeho obsah, pričom takáto zmena má za cieľ účelné užívanie majetkových práv v budúcnosti (Civilný sporový poriadok, Štefček a spol., 2016, Komentár)

21. Predmetom konania podľa žaloby je tiež určenie neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade. Vo vzťahu k právnomu úkonu žalovaných sa predovšetkým muselo skúmať, či žalobný návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu je prípustný podľa ust. § 137 CSP. Podľa názoru relevantnej právnej teórie žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu zamietne (§ 129 CSP), ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Žalobou o určenie právnej skutočnosti tak, ako je to v tomto prípade, možno sa domáhať, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Právnou skutočnosťou je aj právny úkon, ktorý je právnou teóriou charakterizovaný ako tzv. subjektívna právna skutočnosť. Právna úprava v ustanoveniach § 137 písm. c) a d) CSP je založená na tom, že určovacia žaloba má smerovať k určeniu konkrétneho práva, a to k určeniu jeho existencie alebo neexistencie, ak je na takomto určení naliehavý právny záujem, pričom je možné žalovať o určenie právnej skutočnosti, čo je však limitované prípustnosťou takejto žaloby vo väzbe na osobitný právny predpis. Z dôvodovej správy k dotknutým ustanoveniam Civilného sporového poriadku vyplýva, že úplne nová koncepcia je zakotvená v písm. c) a d), kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba a žaloba o určenie inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné žaloby o určenie neplatnosti alebo platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Medzi osobitné predpisy podľa písm. d) patria napr. Zákonník práce, zákon o dobrovoľných dražbách a pod.

22. Z právneho predpisu musí teda vyplývať možnosť – zmocnenie domáhať sa podanou žalobou určenia právnej skutočnosti (akou je neplatnosť zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade). V žalobe označené ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách č. 483/2001 Z. z. je len hmotnoprávnou úpravou o právach a povinnostiach veriteľa a dlžníka, neobsahuje však zákonné zmocnenie na „procesnú možnosť“ podania žaloby o neplatnosť takéhoto úkonu. Teda zo samotnej úpravy o tom, kedy je právny úkon neplatný ešte bez ďalšieho nevyplýva, že je procesne prípustné (správne) žalovať o neplatnosť právneho úkonu. Nemá sa teda určovať neplatnosť právneho úkonu ako podmienky existencie, resp. neexistencie práva, ale dôsledok tohto právneho úkonu, a teda či právo je alebo nie je. Opačný príklad by popieral zmysel ustanovenia § 137 písm. d) CSP a odporuje i komentáru k Civilnému sporovému poriadku a aplikačnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/48/2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019).

23. Podľa právneho názoru súdu žaloba o vyslovenie neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade, tak ako ju definovala žalobkyňa v petite žaloby doručenej súdu dňa 25. 3. 2020, nemá oporu v zákone, pretože možnosť jej podania nevyplýva zo žiadneho osobitného právneho predpisu. Žalobkyňa neodôvodnila, aký právny predpis jej umožňuje podať žalobu podľa ust. § 137 písm. d) CSP a súdu žiadny takýto predpis známy nie je. Ak žalovaný v 2. rade už prijal plnenie, žalobkyňa mala právo podať žalobu o vrátenie plnenia vzniknutého z titulu bezdôvodného obohatenia, v rámci ktorej by sa prejudiciálne skúmal súlad so zákonom č. 129/2010 Z. z.

24. Na základe uvedených dôvodov a citovaných zákonných ustanovení súd žalobu o vyslovenie neplatnosti zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade pre jej neprípustnosť podľa ust. § 137 CSP zamietol.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným v 1., 2. a 3. rade priznal proti neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov

sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, m ô ž e žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.